

Formandens beretning ved Generalforsamlingen den 18/3 2015 for Nedre Tude Å og Vårby Å.

Velkommen til alle til vores generalforsamling i Nedre Tude Å og Vårby Ås 3. generalforsamling.

Som I kan se på vores udmærkede hjemmeside w.w.w.ålav.dk har bestyrelsen i det forløbne år igen været meget aktive. Bestyrelsen og suppleanter har afholdt 4 ordinære møder ud over det konstituerende møde efter generalforsamlingen den 25.3.2014.

Ved det konstituerende møde valgtes undertegnede til formand, August Bech næstformand, Knud Hansen kasserer og Jørgen W. som sekretær. Der er i det forløbne år sket det, at Jørgen Winther har solgt sin dejlige landbrugsejendom i Forlev, er flyttet midlertidigt i et sommerhus, og nu forstår jeg, til hans ejendom i Italien indtil en mere permanent nybygget bolig er færdig gjort.

Jørgen W. har ønsket at frigøre sig fra sekretær jobbet, som vi beklager, og bestyrelsen valgte Ulrik som hans efterfølger.

Derudover har vi deltaget i 5 vandsynsrådsmøder og i 2 møder i følgegruppen for Tude Ådalsprojektet.

Slagelse Kommune opsatte, som en af de første kommuner i landet i maj 2014, 20 vandstandsmålere i vandløb fordelt over det meste af kommunen. Vandstandsmålerne måler vandstandene hvert kvarter, og giver derefter et godt billede af vandstandshøjden i vandløbene igennem året.

I kan følge målingerne på Sl.K. hjemmeside. Dataerne bliver opdateret hver 8. time. I kan se vandstandsmålerens placering og se vandstandens udvikling de seneste 30 og 180 dage. Der kan være store udsving i vandstanden afhængig af nedbørsmængde og de forskellige årstider.

Det er meget vigtigt, at I som lodsejere til vandløb reagerer, hvis vandstanden efter store nedbørsmængder ikke falder hurtigt igen, når nedbøren stopper. I bør tage kontakt til en af kommunens vandløbsmedarbejdere eller til ålavet.

Det er et godt tiltag Sl.K. har iværksat. Håber det er kommunens prioritering at kommunens vandløb i fremtiden skal transportere vand, og iværksætte tiltag som muliggør, at dette sker hvis behovet opstår.

Bestyrelsen har i året der er gået brugt en stor del af tiden på genslyngningsprojektet for Tude Å. Der er søgt hjælp til specifikke spørgsmål vedr. projektet. Jakob Gudbjerg fra firmaet Hydroform har deltaget ved et bestyrelses møde, hvor hans opgave var at give bestyrelsen sin vurdering af projektet validitet i forhold til Orbicons beregninger, primær for eventuelle vandstigninger opstrøms i åsystemet.

Konklusionen på mødet var, at bestyrelsen er meget usikker på at beregningerne fra Orbicon om at der ikke vil ske vandstigninger i åsystemet er korrekte.

Vi sendte efterfølgende en mail til kommunens udvalg for Tude Ås genslyngningsprojekt med spørgsmål angående projektet, foranlediget af mødet med Jakob Gudbjerg.

Spørgsmål som går igen i vores hørings svar til selve projektet. Hørings svaret til kommunen kan I se på vores hjemmeside ålag.dk.

Jeg vil kort beskrive vores betænkeligheder i de spørgsmål vi har sendt til udvalget. Orbicon siger ingen vandstandsstigning, uagtet at åløbet bliver ca. 3 km længere end i dag.

Gudbjergs beregninger siger, at den øgede længde af åløbet vil bevirke en stigning på 24 cm.

Hvorfor så ingen stigning ifølge Orbicon ?

Gudbjerg mener at grødevæksten i det nye åløb vil forøges, idet saltvandsindtrængning mindskes på grund af det nye højvandsslukke. Efter beregninger vil højvandsslukket være lukket ca. 40 % af tiden. Når der er mindre saltvand i åsystemet forøges plantevæksten og dermed vandføringen. Det kræver derfor større

opmærksomhed fra kommunens side om grødeskæring og de betænkeligheder vi som lodsejere har om kvaliteten af oprensninger og grødeskæring andre steder i åsystemet.

Vores konklusion og anbefaling til udvalget er, at med den usikkerhed vi føler der er ved gennemførelsen af projektet, vil vi som ålag gerne deltage i et konstruktivt samarbejde, såfremt projektet i øvrigt gennemføres, for at finde løsninger således at de garantier der er givet fra Orbicons side holder. Det er ligeledes vigtigt og ønskeligt, at ålavet kan komme med input til det forventelige nye regulativ for den genslyngede del af Tude Å.

Ålavet har igen den 1.9.2014 været på besigtigelsestur langs vores åstrækning. Vi startede ved slusen ved Bildsøvej og kørte til udløbet i Storebælt. Det blev som ved tidligere lejligheder konstateret, at udløbet var temmelig tilsandet, og bad kommunen om snarest at oprense udløbet. Det er meget vigtigt at udløbet er oprenset i sommer og efterårsperioden.

Vi kørte derpå til pumpestationen ved Tjokholm, hvor den nye sluse skal etableres, hvis genslyngningsprojektet gennemføres. Vandet var meget beskidt og mudret, da oprensning og grødeskæring nyligt var foretaget.

Ved Næsby Bro var der udført minimal grødeskæring. Piletræer på den vestlige bred er under kraftig udvikling, og vil, hvis der ikke foretages noget, hæmme vandføringen betydeligt. Der er rettet henvendelse til Sl.K. om netop dette problem. Grødeskæring ved Vårby Å ved jernbanebroen ved Gammel Forlev var udført OK. Grødeskæring i vores åløb er generelt foretaget tilfredsstillende i året der er gået.

Vandsynsrådet i Sl.K. har afholdt 5 møder med besigtigelse af åløb og orientering og diskussion af kommunens regulativer, målsætninger for vandløbene, vandløbsvedligeholdelse, restaureringsprojekter og forslag til indsatser i vandplan 2.

Sl.K. skal sammen med de øvrige kommuner i hovedvandoplandet Smålandsfarvandet forbedre tilstanden i 113 km. vandløb og fjerne 7 faunaspæringer. Smålandsfarvandet har valgt at dele indsatserne procentvis mellem kommunerne svarende til antal km. vandløb og spæringer, som er udpeget af staten til forbedringer. I Sl.K. giver det en indsats på 21 km. vandløb og ingen spæringer.

Kommunen har fokuseret på et indsatsprogram, som er realistisk at gennemføre i perioden 2016-2021 både administrativt og praktisk. Indsatserne er primært valgt ud fra hensynet til vandløbstilstanden, men kommunen har yderligere indtænkt aspekter som omkringliggende natur, afvanding, harmonikrav m.v. så vidt det har været muligt.

Sl.K. er i samarbejde med vandsynsrådet kommet frem til følgende vandløbsstrækninger som skal forbedres i perioden 2016-2021.

Fladmose Å, 2,3 km nye træer og 2 sandfang, Boeslunde Vandløbet 1,1 km. ny bund, 800 m. træer og 1 sandfang, Bjerger Å 1,8 km. ny bund 216 m. miniådal og 3,6 km. nye træer, Styrterende 1,8 km. ny bund, 1,5 km. træer og 1 sandfang, Lindes Å 0,5 km. ny bund og 1 sandfang, Harrested Å 1,5 km. ny bund og 1 sandfang, Seerdrup Å 1,1 km. ny bund og 1,1, km. træer, Skovsø Å 3,4 km. ny bund, Gudum Å 1,2 km. genslyngning, 1,9 km. ny bund og 2 sandfang, Tude Å 3,5 km. ny bund og 600 m. træer.

Det lokale vandsynsråd har haft mulighed for at kommentere det endelige forslag en sidste gang.

Hovedorganisationen Dansk Vandløb har lavet et notat om principper om vandløbsforvaltning. Ønsket med skitsen til en alternativ vandløbsforvaltning er de problemer, der opleves ved dårlig afdræning og ringe vandføringsevne for mange af vores vandløb.

Skitsen til hvordan vandløbsforvaltningen i fremtiden skal agere, har man kaldt designvandspejl, i stedet for som nu på en profil og grødeskæringsbeskrivelse. Metoden tager højde for det faktiske afdræningsbehov, og

sætter ikke grænser for hvordan vandløbet udformes eller vedligeholdes, så længe vandspejlskravene er opfyldt.

Vandstanden vil kunne følges via loggere, som SK har opsat 20 stk. af, og vandstandspæle, som både kommunen og lodsejere kan kontrollere.

Der sondres mellem vandløb der har afvandingsformål, og vandløb med natur og miljø formål.

Forslaget om en ny forvaltning går kort fortalt ud på at man som grundregel fastlægger en grundvandstandshøjde i vandløbene – et designvandspejl – som svarer til det den oprindelige hovedafvandning var baseret på. Det var middel afstrømningen i marts måned, der dannede grundlag for hvor de dybest liggende dræn skulle udmunde lige over vandspejlet.

Hvis vandløbene ikke lever op til disse krav, må vandløbsforvaltningen tilpasses enten i form af ændret udformning af vandløbets profil eller ændret vedligeholdelse.

Fordelen ved at bruge denne metode er, at det er vandstanden der er den afgørende faktor for afvandingen, og at den er let at kontrollere også af lodsejere og andre interessenter.

Den større fokus på vandstanden betyder at vandløbets ruhed i forbindelse med grødevækst i højere grad kommer til at indgå i forvaltningen. Metoden stiller ingen krav til hvordan vandløbprofilen udformes, så længe vandstandskravene er opfyldt.

Metoden kan anvendes i stort set alle vandløb, hvor der er afvandingsinteresser og er selvfølgelig ikke relevant i områder uden afvandingsinteresser.

SK har lavet et udkast til beredskabsplan ved ekstrem nedbør. På baggrund af erfaringer fra 2011 hvor efterårets regnmængder udløste oversvømmelser af marker og kældre og grødeskæring i vandløbene blev udsat for et massivt pres, er behovet opstået for at have en plan klar når/hvis der opstår lignende situationer.

Efter 2011 blev metoden til grødeskæring i SK gennemgået, og der blev opsat kriterier for rækkefølgen af grødeskæringen.

1. Regulativer.
2. Skæring fra udløb og opstrøms.
3. Max 1 uge mellem manuel og maskinel skæring.
4. Erfaringer.

Under almindelig forhold vil regulativerne altid skulle overholdes som det første. Herefter skæres fra udløb og opstrøms således, at propper minimeres, og vandet har størst mulighed for at komme væk.

Det tilstræbes, at der ikke går mere end 1 uge fra maskinen har været forbi på en strækning, til et manuelt sjak kommer og tager eventuelle hjørner eller strækninger, hvor maskinen ikke kan køre.

En fuldstændig plan kan dog ikke laves, idet der altid vil være lokale forhold der må prioriteres, og ingen kender dagen i morgen og dermed heller ikke, hvor regnen falder når den kommer.

En grødeskæring efter beredskabsplan vil sætte alle regulativer ud af drift. Det vil blive annonceret på [www. Slagelse.dk](http://www.Slagelse.dk).

Beredskabsplanen træder i kraft hvis større samfundsværdier såsom sommerhusområder, bygninger, vigtige landbrugsarealer eller tilsvarende er i fare for at oversvømme.

Ekstra maskiner kan inddrages i det omfang det skønnes nødvendigt. Her er f.eks. udløbet af Tude Å interessant. Hvis det sander til vil vandet selvsagt have svært ved at komme ud. Derfor vil det kunne være nødvendigt at have en maskine holdende og holde renden åben.

Ved ekstrem nedbør vil vedligeholdelsesfrie strækninger blive tilset, og i det omfang vandet standser op vil grødeskæring blive iværksat. Beslutningen om hvorvidt vedligeholdelsesfrie stræk skal skæres og i hvilket omfang træffes af den ansvarlige vandløbsmedarbejder på forvaltningen.

Vi vil fra ålavets side gerne rose S.K. for initiativet og forslagene til beredskabsplanen. Vi håber, at forslagene vil reducere de gener, vi oplevede i efteråret 2011.

Det har været en sej kamp for landbrug og andre med vandløbsinteresser, at overbevise myndighederne og de folkevalgte om nødvendigheden af en opgradering af grødeskæring og oprensning af vores vandløb.

Hvis det går med klima og nedbør i fremtiden, som nogle eksperter forudser, vil behovet fremover yderligere skulle skærpes.

Det kommende års fokusområder vil i lighed med det forløbne år være Tude Å projektet. Bestyrelsen har kontakt til Jacob Gudbjerg som umiddelbart før generalforsamlingen satte spørgsmålstejn ved de besvarelser vi har fået fra Orbicon på vores høringssvar vedr. Tude Å projektet. Vi vil følge op på betænkeligheder Gudbjerg beskriver i hans kommentarer til Orbicons svar på høringssvaret.

De nye vandløbsregulativer vil vi løbende følge op på, ligesom S.K. vandplaner vil være i fokus.

Formålet med revisionen af regulativerne er at opdatere disse, så de lever op til vandløbslovens krav om afledning af vand og de miljømæssige krav, som er fastlagte i vandplanerne.

Udarbejdelse af nye regulativer for kommunens 66 offentlige vandløb er et omfattende arbejde, som kræver inddragelse af mange interessenter. Regulativerne skal udgøre administrationsgrundlaget mange år frem, og det er vigtigt, at de udarbejdes på det mest korrekte og opdaterede grundlag.

Center for Teknik og Miljø forventer, at revisionen for hvert regulativ tager 10-11 mdr., da processen involverer flere offentlighedsfaser, politisk behandling og så videre. Center for Teknik og Miljø forestiller sig en rullende revision, hvor der ca. 1 gang om måneden vil blive igangsat en proces for et nyt regulativ. Det vil sige, det der kan igangsættes ca. 12 regulativer om året. Efter mit regnskab vil det så tage 5½ år før alle regulativerne er på plads. For at sikre en god og åben dialog ønsker Center for Teknik og Miljø at inddrage bredejerne tidligt i processen. Bredejerne inviteres til en tidlig idéfase og ønsker til det fremtidige regulativ. En idéfase med involvering af bredejere, skal være med til at synliggøre, hvor der eventuelt er nogle udfordringer med vandløbet, og sikre en tidlig dialog om løsningsmuligheder.

Som jeg beskrev tidligere, ville forslaget fra danske vandløb om et designvandspejl kunne erstatte de nye vandløbsregulativer. Det ville gøre tingene mere enkle, men lad os se hvad fremtiden bringer.

Hvis I som medlemmer støder på ting omkring jeres vandløb eller de tilstødende marker, som I mener ikke er som det kunne være, skal I ikke tøve med at henvende jer til ålavet, så vi sammen kan prøve at rette op på tingene.

Til slut vil jeg gerne takke bestyrelsen og suppleanter for et virkeligt godt samarbejde. Tak til jer for at stille jeres hjem til rådighed til vores bestyrelsesmøder og for jeres traktementer.

Som jeg sagde sidste år, må I meget gerne melde ind, hvis der er sager I mener kunne være relevant for vores område at præsentere bredere, så kan vi foranledige, at det optages på vores hjemmeside.

Der er mange opgaver der skal løses, men det kan vi kun i et konstruktivt samarbejde med embedsværket, relevante politikere og jer som medlemmer.

Tak til jer alle for jeres støtte og opbakning til Ålavet.